

Devlet Bakanımız Sayın İşıl Saygın ile "Halı Üzerine bir Söyleşi"

Sadık TURAL: Sayın Bakanım, Bakanlığınıza bağlı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi olarak 27-31 Mayıs 1996 tarihlerinde Kayseri ve Yahyalı'da düzenlediğimiz "Türk Soylu Halkların Halı, Kilim ve Cicim Sanatı Uluslararası Bilgi Söleni"nden sonra, Türk Halı Sanatına katkıda bulunmak amacıyla Arış adlı bu dergiyi yayınlamayı uygun gördük. Halı ve kilimlerimize gösterdiğiniz ilgiyi yakından takip ediyoruz. Bu konuyla ilgili görüşlerinizi alabilir miyiz?

İşıl SAYGIN: Bilindiği gibi, halı, kilim, cicim, zili, sumak gibi dokumalar, Türk halkının doğumundan ölümüne kadar hayatının bir parçası olmuştur. Halı, ihtiyaç ve süs eşyası olarak kullanılmasının yanında ekonomiye katkısı, ülkemizi yabancılara tanıtmayı, milli bütünlüğümüzü kanıtlamayı yönünden de büyük önem taşır. Aile ve Kadın ile Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nden sorumlu Devlet Bakanı olarak göreve geldiğimiz günden beri, halı ve kilimlerimizin yaşatılması, ekonomiye katkısının artırılması yönünde çalışmalar yapıyoruz. Böyle bir dergi aracılığıyla halıyla ilgili makaleler ve haberlerle halkımız konuya yönlendirilecek, halılarımızın tanıtımı sağlanacak ve böylece yüzyıllardır süregelen bu eşsiz sanatımız gözler önüne serilecektir. Bu yüzden böyle bir dergi çıkarılması hem gerekli hem de kaçınılmaz bir ihtiyaç idi.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun görevi; Türk kültürünün töre ve geleneklerinin tanıtılması için her türlü hizmeti yerine getirmek olduğuna göre, böyle bir derginin yayına başlamasıyla da Türk kültürünün bir parçası olan halılarımıza verdiğimiz önemin vurgulanacağını ümit ederim.

Sadık TURAL: Sayın Bakanım, Bakanlığınız çalışmaları çerçevesinde bir yazarın "halı, kilim dokumuş ve dokuyan imzasız sanatçı Anadolu kadınlarına" şeklinde ithaf ettiği bir kitabındaki bu ibareyi de göz önüne alarak kadınıımızın halı dokumasına ve dolayısıyla Türk kültürünün bu önemli ögesine hizmet etmesine yönlendirici ve yapıcı katkılarımızın olduğunu biliyoruz.

Bu konuda özellikle Hakkâri'de başlattığımız proje hakkında bilgi verebilir misiniz?

İşıl SAYGIN: Hakkâri'de yaşayan 1100 kadına iş imkânı sağlayan bir projenin sahibiyiz. Aile ve Kadın meselelerinden sorumlu devlet bakanı olarak kadının istihdamına yönelik çalışmalara doğu illerinden başladık. Bu yüzden Hakkâri'yi pilot bölge olarak seçtik. Amacımız; Hakkâri'ye yerleşen ve geçim sıkıntısı çeken ailelere yardım etmektir. Bölgede dokumacılığın yaygın olmasından hareketle, dokumacılığın geliştirilmesinin ve kilimlerin pazarlanmasının bölgeyi kalkındıracağını düşündük. 400.000 m² lik alanı içerisinde alan bir atölyenin çizimlerini kendim yaptım. Daha sonra, tarafımdan çizilen proje Odalar Birliği Başkanı Sayın Fuat Miras'ın duyarlı tavrı ile ikinci bir kat yapılarak 10.000 m² genişletildi.

Sadık TURAL: Hakkâri dokumacılığını kalkındırma projesinin uygulamaya konması sırasında kimlerle işbirliği yaptınız?

İşıl SAYGIN: Bu projeyi, Millî Eğitim Bakanlığı (Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü) ile Turizm Bakanlığı'mızın desteklemesi konusunda çalışmalarda bulunduk.

An Interview on Carpets with

Işlay Saygın the State Minister

Sadık TURAL - Following the "International Information Festival on Carpet, Kilim and Cicim Arts of Turkish Nations" organised by the Atatürk Culture Center of the Atatürk Supreme Council for Culture, Language and History affiliated to your Ministry in Kayseri and Yahyalı between May 27-31, 1996, we considered as serviceable to publish a magazine named ARIŞ to contribute to the art of carpet-making in Turkey. We are aware of your familiarity with and close attention to carpets and kilims. Would you like to express your views on this subject?

Işlay SAYGIN - As we know, weavings such as carpets, kilims, cicims, zilis and sumaks have become part of Turkish people's lives from birth to death. Besides their use as ornaments or daily objects, carpets play an important role in contributing to the economy, promoting our country abroad and showing the united nature of our nation. Since I began working as the State Minister for Family and Women, at the Atatürk Supreme Council for Culture, Language and History, and Deed Cadastration General Directorate, we have put into action several initiatives towards keeping alive our carpets and kilims and increasing their commercial value. Through the articles and news to be published in such a magazine, the public's attention will be drawn on the issue, our carpets will be known and thus, this unique art will be exhibited. So, the publication of such a magazine is both a necessity and an unavoidable need.

Since the task of the Atatürk Supreme Council for Culture, Language and History is to provide all kinds of services in order to promote the customs and traditions of Turkish culture, I hope the importance given to our carpets, a part of Turkish art, will be emphasised by the publication of this magazine.

Sadık TURAL - Taking into consideration a book dedicated "To Those Anatolian Women, the Unsigned Artists, Having Woven and Still Weaving Carpets and Kilims", published within the activities of your Ministry, we know about your activities and services for the development of women's weaving, which is totally justified as this is an important element of Turkish culture.

Could you please inform us on the project initiated in Hakkari?

Işlay SAYGIN - We have a project which aims to provide jobs to approximately 1,100 women living in Hakkari. As the State Minister responsible for Family and Women issues, we have commenced our studies on women's employment in the eastern provinces. Thus, we have selected Hakkari as the pilot province. Our objective has been to assist the families of a low economic level. As weaving is a common profession in the region, we thought that the development of weaving and marketing of kilims would improve the economical status of the region. I, myself, drew up the plans of a workshop including a 400,000 m2 area. Then, the plan expanded by 10,000 m2 for addition of a second floor thanks to the thoughtfulness of Mr. Fuat Miras, Chairman of Chambers Association.

Sadık TURAL - With whom did you cooperate in the implementation of this Development of Weaving in the Hakkari project?

Işlay SAYGIN - We have requested the support of the Ministry of Education (General Directorate of Apprenticeship and Non-Formal Training) and the Ministry of Tourism.

Turizm Bakanı Sayın Bahattin Yücel ile yaptığımız görüşmede Hakkâri kadınların dokudukları halı ve kilimlerin özellikle yurtdışında açılan fuarlarda sergileneneği ve satışa sunulacağı konusunda çalışmalarına ihtiyaç olduğunu vurguladık; gerekeni yapacaklarını vaad ettiler.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı ile yaptığımız işbirliği sonucu kurslara katılan genç kızların sigortalanması için faaliyetlerde bulunduk. Doğu, Güneydoğu Anadolu'dan göç alan illerde bu tür projeler başlatılmasını ve böylece özellikle kız çocuklarının eğitimine önem vererek kadınlarımızın gelir getirici faaliyetlerde bulunmasını destekleyeceğiz.

T.B.M.M. Başkanı Sayın Mustafa Kalemlî ile görüşerek her milletvekilinin bu kilimlerden almasının sağlanmasıyla projenin uygulanmasının teşvik edileceği görüşünderiz.

Sadık TURAL: Sayın Bakanım, kadınlarımıza iş imkânı sağlarken bir yandan da halı ve kilimimize sahip çıkılmasına destek veriyorsunuz. Bunu hem istihdam alanı, hem üretim unsuru, hem de halı sanatımızı koruma adına yapıyorsunuz; doğru mu anlıyoruz?

Işıl Saygın: *Elbette, kültür, onu yaşatan ve hayatının bir parçası yapan insanlarla, aydınların ve yöneticilerin el ele vermesiyle korunur. Türk kültüründe tefrişe ve estetiğe bağlı ihtiyaçları karşılayan halı ve kilimlerimizi araştırmak, ilgililere duyurmak ve maddî yönden desteklemek, benim, bizim ve hepimizin görevidir.*

Sadık TURAL: Bu faaliyetlerinizin Atatürk Kültür Merkezi ile ilgili bölümünde emrinizde olacağımızı ifade etmek istiyorum. Selçuklular ve Osmanlılar döneminde dinî ve sosyal yapılara halı, kilim, düz dokuma yaygılar vakfedildiğini, o dönemlere ait vakfiyelerden, şer'îyye sicillerinden ve tahrir defterlerinden öğreniyoruz. Bu tarihi eserlerden bir bölümünün -Allah'a şükür ki- satılmadığı ve değiştirilemediği için günümüze ulaşabildiğini biliyoruz. Ancak bu eserlerin bir kısmı da ya hırsızlık yoluyla ya da tarihi değerinin farkına varılmadığından yenisiyle değiştirilmesi suretiyle yok olmuştur. Bu konuda Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın da duyarlılığını artırması gerekir diye düşünüyorum. Siz ne emredersiniz?

Işıl Saygın: *Tabii bu konuda çok haklısınız. Yurtdışında olduğu gibi yurtdışında da halılarımızı tanıtmak ve korumak hepimizin görevi olmalıdır. Herkes yurtdışına giderken beraberinde bir halıyı hediye götürürse halılarımızı daha iyi tanıtmış oluruz. Her il, her yöre daha iyiye ulaşmak için yarış halinde olmalı, kendilerini tanıtmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar.*

Kültür tarihimizin ortak ürünleri olan halı ve kilimlerimizi koruyarak gelecek nesillere aktarmamız gerekmektedir. Bunun için el ele gönül birliğiyle çalışmalı, sesimizi duyurmalıyız.

Sadık TURAL: Sayın Bakanım, hem sanata dayalı mesleğiniz olan mimarlık bilginizi, hem de devletin içinde bulunduğunuz konumu değerlendirerek milli sanatımız olarak tanımlayabileceğimiz halılarımıza övgüye değer katkılarda bulunuyorsunuz. Bu alandaki çalışmalarınızı ilerideki sayılarımızda yayımlamak en büyük dileğimiz. Türk kadınının toplum içinde bir meslek edinmesi ve ekonomiye katkısı sağlanırken Türk halkıcılığının gelişmesi ve böylece unutulmadan yaşatılması doğrultusundaki faaliyetlerinizden dolayı, size şükranlarımı sunuyorum. Arış adlı Halı, Dokuma ve İşleme Sanatları dergimizi destekleyeceğinize olan inanca, ben ve arkadaşlarımız saygılarımızı tekrarlıyoruz. ■

In a meeting with the Minister of Tourism, Mr. Bahattin Yücel, we emphasized the need for activities with regard to the marketing and exhibition of carpets and kilims woven by women, particularly in the fairs held abroad. They promised to provide the necessary support.

As a result of our collaboration with the Ministry of Education, we took steps to insure the participation of women in the courses. We will support the initiation of such projects in the provinces inhabited by people from east and south-east Turkey, which will particularly emphasise the training of women to provide them with income-generating activities.

To support the project we have the idea of selling a carpet to each Member of Parliament, and we would like to discuss this initiative with the Chairman of Turkish Grand National Assembly, Mr. Mustafa Kalemli.

Sadık TURAL - You support the conservation of our carpets and kilims while providing our women with job opportunities. You perform those activities for creating an area of employment , as an element of production and as protection the art of carpeting. Is this a correct interpretation of your activities?

Işıl Saygın - Without a doubt, culture could be protected by people, intellectuals and managers who, together make it a part of their lives and keep it alive. It is my, our and everyone's responsibility to make research on, to inform the relevant people about, and to support financially carpets and kilims meeting all needs as to the aesthetics and furnishing in Turkish culture.

Sadık TURAL - I would like to say that as for the Atatürk Culture Center we are ready to support your activities. We know from the historic sources that in Ottoman and Seljukian times, religious and social establishment were donated carpets, kilims, simple weavings. And we also know that fortunately some of these historic works of art could not be sold and changed, so we still have them today. However, some of them have disappeared through theft or replacement of historical carpets with new ones due to a lack of awareness

as to their historical value. I believe that both Foundations General Directorate and the Department for Religious Affairs should be more sensitive. What are your comments?

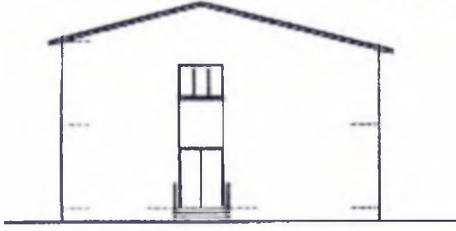
Işıl Saygın - You are absolutely right. It is your duty to protect our carpets both at home and abroad. We would be able to introduce our art more effectively, if everyone took a carpet as a present when going abroad. Each province and each region should compete with each other in order to achieve the best and to promote themselves.

We have to pass on to future generations the carpets and kilims that are common products of cultural history. We should work together for this and we have to make our voice heard.

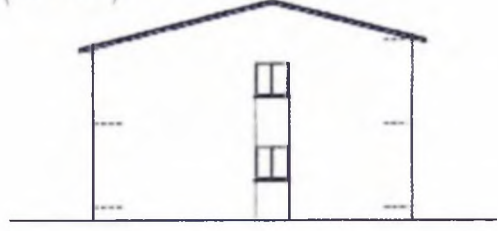

Sadık TURAL - You provide valuable contributions to carpets that could be described as our national art, both as an architect and through your official responsibilities. Our hope is to publish your relevant studies in our following issues. I would like to thank you your efforts towards the development and conservation of the art of carpet-making in Turkey while providing women with employment opportunities and income-generating jobs. Believing in your contribution and support to ARIŞ, a Carpet, Weaving and Embroidery Arts magazine, my colleagues and I would like to express our appreciation once again. ■

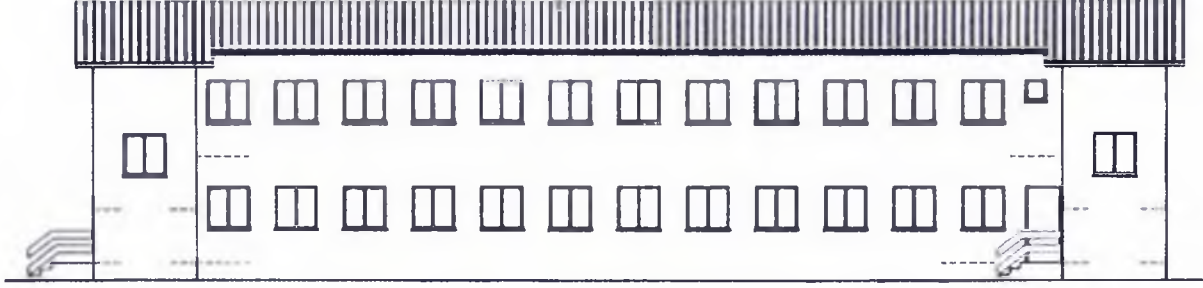
Hakkâri Kilim Atölyesi (Merzan)

Ön görünüş

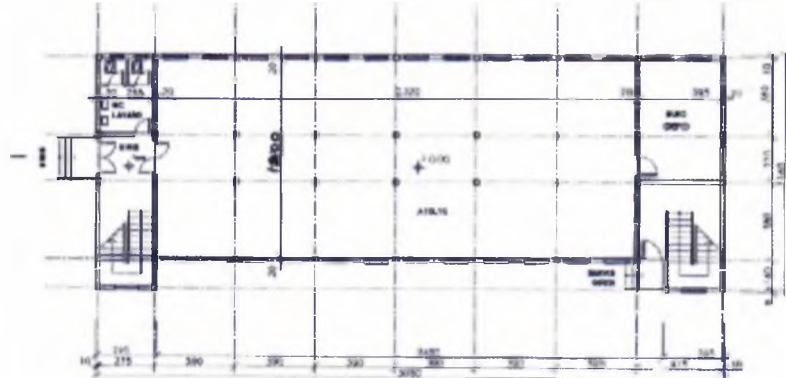
Arka görünüş

Sağ yan görünüş

Kesit

Birinci kat planı

Zemin kat planı